

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

KLAGE FRA [...] over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 10. juni 2002
OM (1) Gebyr for fravalg af fjernaflæsning og om
(2) Stemmefuldmagter i andelsfjernvarmeselskaber

NÆVNETS Nævnnsformand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN- Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
SÆTNING Direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen
I SAGEN

Ved brev af 28. juni 2002 indbragte [...] (herefter "klager") Energitilsynets afgørelse af 10. juni 2002 for Energiklagenævnet. I afgørelsen havde tilsynet hverken fundet det urimeligt, at Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. opkræver et gebyr for aflæsning ved selvaflæsningskort, eller at samme selskab begrænser andelshavernes adgang til at stemme ved fuldmagt til to fuldmagter pr. andelshaver.

Tilsynet fremkom den 20. august 2002 med en redegørelse, der har været forelagt for klager og Brøndby Fjernvarme.

Den påklagede afgørelse

I Energitilsynets afgørelse af 10. juni 2002 hedder det:

"[...] Deres klage vedrører dels indførelse af gebyr for fravalg af fjernaflæsning for varmekonsum og dels en vedtægtsbestemmelse om, at andelshavere kun kan afgive stemme ved fuldmagt, hvis fuldmagten er afgivet på en af Brøndby Fjernvarme udstedt blanket, og at antallet af fuldmagter pr. andelshaver er begrænset til to.

Energitilsynet skal bemærke følgende:

Vedrørende gebyr for fravalg af selvaflæsning:

Da denne form for aflæsning er indført med henblik på at spare administrative omkostninger ved aflæsning, og da de lavest muli-

ge administrative omkostninger må være i samtlige forbrugeres interesse, finder Energitilsynet ikke at kunne rette indvendinger imod, at Brøndby Fjernvarme har indført denne form for aflæsning. Det må endvidere antages, at fjernaflæsning formindsker risikoen for fejlagtig aflæsning i forhold til selvaflæsning.

De forbrugere der ikke ønsker, at der gøres brug af denne form for aflæsning har mulighed for at vælge den tidligere anvendte aflæsning ved selvaflæsningskort. Energitilsynet finder, at det er rimeligt, at forbrugere der fortsat vælger at anvende denne aflæsningsform pålægges et gebyr, således at de forbrugere, der vælger den generelle og administrativt billigste aflæsningsform ikke belastes af omkostninger fra forbrugere, der vælger en anden aflæsningsform.

Energitilsynet kan ikke tage stilling til en eventuel risiko for misbrug ved fjernaflæsning i forhold til risikoen ved andre aflæsningsformer, men forbrugere der føler sig utrygge ved fjernaflæsning har, som anført, mulighed for at undgå denne.

Energitilsynet har på sit møde den 10. april 2000 taget stilling til spørgsmålet om forsyningsvirksomheders gebyrer. Energitilsynet fandt, at gebyrer skal være omkostningsmæssigt bestemt, og at de skal fremgå af forsyningens leveringsbestemmelser.

Endvidere skal de af forsyningen anvendte gebyrer være anmeldt til Energitilsynets register i overensstemmelse med varmforsyningslovens § 20 a. I henhold til lovens § 21, stk. 3, er gebyrer der ikke er anmeldt ugyldige, dvs. at de ikke kan gøres gældende overfor forbrugeren.

Energitilsynet finder ikke, at der kan rettes indvendinger imod Brøndby Fjernvarmes indførelse af et gebyr for fravalg af fjernaflæsning, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4, såfremt dette gebyr er omkostningsmæssigt bestemt og rettidigt, dvs. senest samtidig med ikrafttrædelsen, bliver anmeldt til Energitilsynets register, og forsyningens leveringsbestemmelser ændres, så de indeholder hjemmel til at opkræve dette gebyr.

Vedrørende afgivning af stemme ved fuldmagt

Med hensyn til bestemmelsen om at stemme ved fuldmagt finder Energitilsynet, at der bør være mulighed for at en andelshaver kan stemme ved fuldmagt, men at antallet af fuldmagter kan begrænses. Energitilsynet finder, at det af hensyn til at sikre en fornuftig og alsidig debat på generalforsamlingerne er rimeligt at antallet af fuldmagter begrænses, således at en enkelt andelshaver ikke på forhånd kan sikre sig flertal for sit forslag. Denne omstændighed at enkelte forbrugere kan være afskåret fra at møde på generalforsamlingen f.eks. på grund af sygdom må anses for at være tilgodeset ved, at hver andelshaver kan medbringe to fuldmagter. Energitilsynet finder det derfor ikke urimeligt, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4, at Brøndby Fjernvarme har begrænset antallet af fuldmagter til to pr. andelshaver.

Det bemærkes, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har oplyst, at der ikke i selskabslovgivningen er regler om særlige formkrav til fuldmagter.

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 2 af 14

Energitilsynet finder ikke, at det kan anses for rimeligt, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4, af der af Brøndby Fjernvarme stilles krav om, at fuldmagter skal meddeles på en af varmeværket udfærdiget blanket.

Energitilsynet finder, at det krav der med rimelighed kan stilles er, at det hurtigt er mulig at identificere fuldmagtsgiveren f.eks. ved krav om at fuldmagtsgiverens installationsnummer skal være påført fuldmagten. Dette må anses for rimeligt af hensyn til at sikre en hurtig registrering og dermed en gnidningsfri afvikling af generalforsamlingen.

Klage over Energitilsynets afgørelse indgives skriftligt inden fire uger til Energiklagenævnet [...].”

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Klagen til Energiklagenævnet

Energitilsynets konstatering af urimeligheden af Brøndby Fjernvarmes krav om fuldmagter på varmeværkets blanket er ikke indbragt for nævnet.

Om de øvrige dele af Energitilsynets afgørelse anfører [...] i klagen af 28. juni 2002 bl.a.:

Side 3 af 14

”[...] Vedr. indførelse af påligning af gebyr for fravalg af fjernaflæsning af varmemeforbrug

Energitilsynet har fundet, at der ikke kan rettes indvendinger mod et sådant gebyr og begrundet sin afgørelse med

[resumé af den påklagede afgørelse].

Min nærværende klage er herefter grundet på følgende:

1. At Brøndby Fjernvarme ikke har fremlagt belæg for, at fjernaflæsningen er billigere end selvaflæsningskort og Energitilsynet ikke har fremskaffet sådan dokumentation jf. varmforsyningslovens § 23 b, stk. 3, 4 og 5, cfr. § 23 d.
2. At fastlæggelse af et gebyr for fravalg af fjernaflæsning [...] skal være omkostningsbestemt, hvilket forudsætter en reel prissætning af aflæsningsformerne ellers kan meromkostningen for en given aflæsningsform i forhold til en anden ikke fastlægges.
3. At fjernaflæsningen også indebærer regelmæssig (12 gange årligt) overvågning af afkøling og andre uregelmæssigheder i forbrugernes anlæg, hvilket medfører en merudgift i forhold til selvaflæsning (hvor det ikke indgår). Energitilsynet burde derfor ikke for sin afgørelse have anvendt dette som en medgrundelse for et gebyr.
4. At udgiften til selvaflæsninger fortsat er indregnet i betalingen for varmemeforbruget jf. varmemeforsyningslovens § 20, stk. 1. Der er ikke sket nogen udregning af drifts/administrationsomkostningen for selvaflæsning fra varmemeforbruget eftersom denne drifts/administrationsomkostning aldrig er særskilt opgjort/prissat og derfor vil et særskilt gebyr nu for selvaflæsning betyde dobbelttopkrævning (dækning) af varmemeværkets udgift hertil.
5. At det principielt er urimeligt via gebyrer, at påtvinge andelshaveren en bestemt aflæsningsform, når de givne aflæs-

ningsformer er frivillige, at fjernaflæsning aldrig har været forelagt andelshaverne til dialog, debat eller bestemmelse, og at aflæsningsformerne er annonceret som "gratis" dvs. må forstås som at andelshaverne ikke særskilt pålægges afgifter eller gebyrer herfor.

6. At fjernaflæsning ikke er billigere aflæsningsform. Det er klart telefon- eller internet tast-selv ordninger som det praktiseres f.eks. for vandforbrug og elforbrug, hvorfor dette alternativ bør tilbydes forbrugerne og dermed vil gebyr for postuleret meromkostning for selvaflæsning være grundløst.
7. At det er urimeligt at pålægge andelshaveren et særskilt gebyr for fravalg af en (fjern)aflæsningsform, der dels de facto indebærer risici for misbrug af, indtrængning i og skader på andelshaverens andre tilsluttede anordninger på telefonnettet, herunder alarmanlæg og computere (der kan være arbejdsgivers), og dels forudsætter at andelshaveren overhovedet skal have oprettet og bekostet telefonforbindelse og ikke kan afmelde dette uden gebyrkonsekvenser fra varmeværket.

Nærmere bemærkninger til ovennævnte punkter:

Ad pkt. 1 - 4

Varmeforsyningslovens § 23 b, stk. 3, pålægger Energitilsynet at tage de fornødne skridt for at sikre gennemsigtighed med tariffer, rabatter og andre betingelser, og kan i medfør af stk. 4 og 5 fremskaffe de fornødne oplysninger og rapporter hertil.

Imidlertid er der (mig bekendt) ikke fra Brøndby Fjernvarmeværks side fremlagt nogen udgiftsopgørelser eller dokumentation for, at den etablerede fjernaflæsning er billigere end den hidtidige selvaflæsning, og ingen cost benefit beregninger over om andre aflæsningsformer er billigere end fjernaflæsning.

For at kunne vurdere og drage en sammenligning mellem forskellige aflæsningsformer og deres fordele og ulemper, må de hermed forbundne omkostninger gøres op, såvel initialomkostninger som de løbende omkostninger. Aflæsningsformerne må kort sagt prissættes i gennemsigtige cost benefits beregninger, men det synes Energitilsynet ikke at have tilvejebragt.

Man kan altså ikke – uden nogen form for dokumentation – postulere, at den ene aflæsningsform er billigst (her fjernaflæsning) og ovenikøbet sige at den er "gratis" for andelshaverne (forbrugerne) – og at den anden (her selvaflæsningskort) ikke er det, men dyrere og taksere dette til 40 kr. + moms.

Forbrugere, der har fravalgt fjernaflæsning vil jo med den politik *både* betale fuld pris for fjernaflæsning qua den afholdes som generel driftsudgift + betale selvaflæsningsudgiften fordi den er indregnet i varmeprisen + skulle betale en ganske tilfældig fastsat afgift for selvaflæsning med 40 kr. + moms.

Hvis der således skal være betaling for aflæsning må de enkelte aflæsningsformer prissættes ud fra de reale omkostninger og pålignes de enkelte forbrugere ellers ses lovens krav i § 23 b, stk. 3 ikke opfyldt, såvel 1. som 2. punktum i bestemmelsen, hvilket også må være bedst overensstemmende med principperne i § 20, stk. 5 og 6.

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 4 af 14

Derimod ses det vanskeligt at forene lovens § 20 med både en indregning af driftsomkostninger og administration mv. i varmepriserne og så alligevel holde visse sådanne udgifter udenfor.

Brøndby Fjernvarme oplyste i sin meddelelse af april 1997 [...] at fjernaflæsning indebar store besparelser. Dette kan i hvert fald ikke ses af det udgivne budget for 2001/2002, idet udgifterne til driftspersonale, reparation og vedligeholdelse samt administration er større end for fjernaflæsningen blev indført, og markant større end de 2 foregående år og fjernaflæsningen skulle netop have bragt besparelser på disse poster – det kan naturligvis have andre årsager, men der bør i så fald redegøres herfor.

Brøndby Fjernvarme oplyste videre i april 1997, at installationen af fjernaflæsningen var "gratis" for forbrugerne, men det er naturligvis en nullitet. Selve installationen hos godt 2.200 forbrugere af pr. forbruger ca. 1 ½ times varighed + udgifter til fjernaflæsningsenhed, telefonstik, andre materialer, kørsel og overheads må have kostet et bedre 7-cifret beløb. De løbende udgifter til vedligeholdelse af installationerne og 12 årlige opringtoner pr. forbruger er også lanceret som "uden omkostninger" for forbrugerne - men der ikke andre til at betale.

[...]

Ad pkt. 5

Hvis denne gebyrpolitik – med grund i at den ene andelshaver på generelle områder forbruger flere ressourcer end den anden (her vedr. aflæsning) – skulle anses for berettiget, ville det med Energitilsynets holdning være urimeligt, at f.eks. nogle forbrugere anvender betalingsordninger med girokort, som fjernvarmeværket skal udskrive, forsende og bogholderi-administrere – i stedet for automatiske PBS-indbetalinger – hvorfor der burde indføres girokortgebyr pr. stk. Eller at nogle forbrugere henvender sig oftere end andre til varmeværkets servicefunktioner, hvorfor der burde indføres et servicegebyr.

Ad pkt. 6

Af andre praktiserede aflæsningsformer bør nævnes dem for vandforbrug og elforbrug:

- NESAs tilbyder således (foruden traditionel postindsendelse af selvaflæsningskort) både telefonindtastning af selvaflæsningen eller Internet-indberetning via NESAs hjemmeside. Begge ordninger betyder, at aflæsningen direkte registreres i NESAs computer-kundesystemer. Og det er bemærkelsesværdigt, at NESAs uden videre kan klare sig med en årlig aflæsning og ikke anser "fejl-selvaflæsninger" for et problem (for det udjævnes jo i givet fald året efter). Det er også bemærkelsesværdigt at NESAs åbenbart ikke har nævneværdige problemopfattelser mht. måleres fejlregistreringer eller fejlforbrug etc.
- Brøndby Kommune tilbyder samme aflæsningsfaciliteter for vandforbrug, og igen med en enkelt årlig aflæsning, og heller ikke her giver det kommunen anledning til betænkeligheder selvom det er velkendt, at vandmåleres stabilitet målingsmæssigt over årene er faldende.

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 5 af 14

Brøndby Fjernvarme burde for længst have indført og tilbudt disse aflæsningsformer, der kan etableres og drives fantastisk billigt, og ikke kræver nogen særlige installationer hos forbrugerne og ikke indebærer nogen elektroniske risici for forbrugernes egne elektroniske anordninger. Det ville ikke være nødvendigt at sende nogen særskilt meddelelse til andelshavere med selvaflæsning til disse aflæsningsformer, men tidsterminer mv. herfor kunne uden videre gives i varmekædens årlige meddelelse til alle andelshavere om årets budget, tariffer og andre meddelelser.

Endvidere er det mere end vanskeligt at se berettigelsen af og de forbundne omkostninger med 12 årlige (fjern)aflæsninger af varmekonsumet – hidtil har man haft 3 i vinterhalvåret – så hvad er begrundelsen herfor, idet bemærkes, at der ikke er fremlagt nogen dokumentation for at varmekonsums- eller målerfejl har et omfang, der berettiger hertil.

Ad pkt. 7

Som nævnt har Energitilsynet ikke taget stilling til eller behandlet den meget reelle og nærværende elektroniske misbrugs- og hærverksfare mod andelshaverens andre til telefonnettet tilsluttede anordninger, som er tilstede ved fjernaflæsningsforbindelsen.

Og jeg mener derfor ikke, at tilsynet uden videre kan afvise dette meget reelle og påtrængende problem med, at andelshaveren "utryk" ved fjernaflæsning kan han blot betale gebyr for en anden aflæsningsform, åbenbart underforstået at fjernvarmekædens (postulerede) aflæsningsbesparelse skal nyde fremme for enhver pris.

Tværtimod bør fjernvarmekæden respektere andelshaverens muligheder for at indgå i sådanne aflæsningsordninger, og de bør tilbyde andre elektroniske aflæsningsformer f.eks. som det er omtalt for andre lignende ydelser jf. ad pkt. 6 ovenfor.

I min klageskrivelse af 4. marts 2002 til Energitilsynet har jeg nærmere anført de elektroniske problemer fjernaflæsningen rejser for andelshaveren, afsnittet gengivet nedenfor i kursiv, og jeg tilføjer at TV-avisen den 19/6 og 25/6 2002 havde aktuelle indslag herom i form af misbrug med telefonopkald via computeranlæg.

Telefonanlæg

Der er teknisk mulighed for at foretage misbrug via Fjernvarmekædens forbindelse til andelshaverens telefonlinje f.eks. telefonaflytning, og der kan teknisk foretages telefonopkald via andelshaverens telefon. Der er mange sager om uforklarlige telefonregninger, som telefonbrugere præsenteres for.

Alarm- og tyverianlæg tilknyttet alarmcentral

Det er klart, at alarm- og tyverianlæggets virke kan blive forstyrret eller beskadiget ved Fjernvarmekædens fjernaflæsninger, eller sat ud af kraft ved ulovlige indgreb via Fjernvarmekædens forbindelse til telefonlinjen, men også at telefonlinjen optages ved fjernaflæsningen og dermed vil en samtidig alarmering ikke kunne afsendes.

Computeranlæg stillet til rådighed af arbejdsgiver

Det er en kendt sag, at computere opkoblede via telefonnettet, hvad enten det er via ISDN, ADSL eller modemer kan [blive] og er udsat

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 6 af 14

for hacker- og vira-angreb, datadestruktioner og -aflytninger, og at linieopkoblede computere kan [være] og er videre transmissionsvej til f. eks. arbejdsgiverens IT-anlæg. En sådan adgang til computer-brugerens telefonlinie, som Fjernevarmeværket ønskede etableret er en direkte og potentiel sikkerhedsrisiko, som ingen IT-ansvarlig kan leve med. Risikoen er ikke alene tilstede fra Fjernvarmeværket, men også at hacker- og vira-angreb udefra kan etableres via Fjernvarmeværkets computere.

Fjernvarmeværket kan ikke afgive holdbare erklæringer om, at de nævnte misbrugs-, forstyrrelses- eller skademuligheder teknisk eller reelt ikke kan forekomme, og vil givetvis fraskrive sig ethvert erstatningsansvar.

Vesterled El-Service (der skulle foretage installationen) oplyste på forespørgsel, at der var tale om en frivillig fjernaflæsning, og at Fjernevarmeværket ikke havde nogen ret til en sådan installation, hvorefter jeg af ovennævnte grunde ikke ønskede fjernaflæsningen installeret.

Vedr. beslutning om at en andelshaver kun kan stemme med 2 sådanne skriftlige stemmefuldmagter

Energitilsynet har fundet, at der bør være en begrænsning i antallet af fuldmagtsgivere en andelshaver kan repræsentere, og begrunder det med sikring af en fornuftig og alsidig debat på generalforsamlingerne, og således at en enkelt andelshaver ikke på forhånd kan sikre sig flertal for sit forslag.

Jeg kan ikke være enig i denne Energitilsynets afgørelse med grund i følgende:

8. Der er tale om en udemokratisk afskæring af [...] andelshavernes grundlovssikrede ret til at lade sig repræsentere af den de mener bedst kan varetage deres interesser, det være sig andelshavere, advokater eller andre sagkyndige med indsigt i varmeværksanliggender og stillede forslag.
9. Varmeforsyningsloven ses ikke at give umiddelbar mulighed for sådanne afskæringer eller begrænsninger, og bestemmelserne i §§ 23 h - 23 k indeholder ingen regler om sådanne repræsentations/fuldmagtsbegrænsninger for de der nævnte valg af repræsentanter.
10. Selskabs- og foreningslovgivningen ses ikke at give belæg for sådanne repræsentations/fuldmagts-begrænsninger.
11. At den bemeldte repræsentations/fuldmagtsbegrænsning skulle være en fare for demokratiet og gøre det nemt for en enkelt andelshaver at sikre sig flertal for sit forslag må være teoretisk – der er som bekendt godt 2.200 andelshavere og det er egentlig en nedvurdering af de enkelte andelshaveres dømmekraft og rubricering af dem som stemmekvæg. Det er det almindelige udsagn at der gives velovervejede fuldmagter og efter forudgående interne drøftelser andelshaverne imellem - hvilke sådanne drøftelser og afklaringer generalforsamlingen ikke er egnet til.
12. Begrundelsen med sikring af en fornuftig og alsidig debat burde netop tillade fri repræsentation, for varmeværksanliggender kræver væsentlig og sagkyndig indsigt for at præstere

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 7 af 14

fornuftig og alsidig debat og ikke mindst holdbare argumentationer.

13. Energitilsynet har ikke forholdt sig til, at bemeldte repræsentations/fuldmagtsbegrænsning ikke gælder varmeværkets bestyrelse, idet bestemmelsen alene omfatter at andelshavere kun kan stemme for 2 fuldmagter. Skal der være en begrænsning må den gælde enhver.
14. Energitilsynet har ikke forholdt sig til, at varmeværket afviser at behandle skriftlige indsigelser mod stillede forslag til generalforsamlingen, hvilket varmeværkets vedtægter tillader.

Til pkt. 11 og 12 bemærkes:

Selve varmeværkets bestemmelser og [praksis] – for at interessere og involvere andelshaverne og skabe fornuftig, fri og alsidig debat – modvirker direkte sådanne principper og intentioner. Indkomne forslag til generalforsamlingen, referater af generalforsamlinger og bestyrelsesmøder etc. udsendes ikke til andelshaverne – gøres end ikke bekendt via Internettet.

Fristerne for indsendelse af forslag er miserable – således bestemmer vedtægtens § 7.3, at generalforsamlingen kan indvarsles med mindst 14 dages varsel (almindeligvis udsendes den udate-rede indkaldelse godt 2-3 uger for generalforsamlingens afholdelse), mens § 7.12 kræver at forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest 12 dage for generalforsamlingen, hvilket giver andelshaveren som minimum en dag til at fremsende forslag til behandling på generalforsamlingen.

Indkomne forslag fremlægges alene på varmeværkets kontor senest 8 dage for generalforsamlingen, så hvis alle godt 2.200 andelshavere mødte op på kontoret for at gøre sig bekendt med indkomne forslag ville de 8 dage fraregnet mindst en weekend jo ikke være nok, men blive kaotisk.”

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 8 af 14

Bemærkninger til klagen fra Energitilsynet og Brøndby Fjernvarme

Energitilsynet fremkom den 20. august 2002 med et sammendrag af afgørelsen af 10. juni 2002.

Ved e-mail af 21. september 2002 til Energiklagenævnet bemærkede klager, at Energitilsynet hverken havde kommenteret klagepunkterne 1-6 eller 8-14. Klager anførte videre, at en generalforsamling med 2.200 deltagere, der alle ønskede ordet, ikke ville resultere i en overskuelig og gennemførlig dialog. Den samlede virkning af stemmefuldmagtsbegrænsningen hindrede effektivt den brede og frie debat og den høje stemmeprocent. Afslutningsvis bemærkede klager, at det var vanskeligt at se, at Energitilsynets bemærkninger havde redegjort for sagens faktiske og retlige omstændigheder, som Energiklagenævnet havde udbedt sig.

Energiklagenævnet har ikke modtaget bemærkninger fra Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. Det bør dog bemærkes, at fjernvarmeværkets advokats brev af 12.

oktober 2000 til klageren redegjorde for proceduren og begrundelsen for, at et medlemsforslag til begrænsning af antallet af fuldmagter blev gennemført som vedtægtsændring i 1999.

Retsgrundlag

Fra varmemforsyningsloven – jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 om varmemforsyning med senere ændringer - citeres:

”§ 1. Lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske og miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningsafhængighed af olie.

Stk. 2. Tilrettelæggelsen af varmemforsyningen skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål ske med henblik på at fremme samproduktionen af varme og elektricitet mest muligt.”

”§ 20, stk. 1. Inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer kan kollektive varmemforsyningsanlæg, [...] i priserne for levering [...] af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsynings-systemerne [...].”

”§ 20 a, stk. 1. Priser for ydelser fra de i § 20, stk. 1, nævnte anlæg fastsættes i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer. Rammerne fastsættes med henblik på dækning af de i § 20 nævnte omkostninger ved en effektiv drift af anlægget.”

”§ 21, stk. 1. Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af § 20 og § 20 b omfattede ydelser skal med angivelse af grundlaget herfor anmeldes til et af miljø- og energiministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet.

§ 21, stk. 2. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at visse sager ikke skal anmeldes.

§ 21, stk. 3. Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.

§ 21, stk. 4. Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

§ 21, stk. 5. [...]

§ 21, stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for vedtægtsbestemmelser i forbrugerejede forsyningsvirksomheder.”

”§ 23 b, stk. 3. Energitilsynet tager fornødne skridt til i øvrigt at sikre gennemsigtighed omkring tariffer, rabatter og andre betingelser. Energitilsynet kan fastsætte regler om, hvordan sådanne

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 9 af 14

forhold skal offentliggøres af de af loven omfattede anlæg, og regler om fakturering og specificering af omkostninger.”

”§ 23 d. Miljø- og energiministeren kan til sikring af prisgennemsigthed, forsyningssikkerhed og til opfølgning af energi- og miljøpolitiske målsætninger, herunder til udarbejdelse af det nødvendige datagrundlag i forbindelse hermed, pålægge de af loven omfattede anlæg at udarbejde og udlevere nærmere angivne oplysninger om anlæggenes produktions- og driftsmæssige forhold samt om de af anlæggenes købte og solgte ydelser.”

”§ 23 h, stk. 1. Flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i en virksomhed, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, skal vælges af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, eller af en eller flere kommunale bestyrelser i virksomhedens forsyningsområde i kraft af disses udøvelse af deres ejerbeføjelser på virksomhedens generalforsamling eller på anden måde. Flertallet kan også vælges af forbrugere og en eller flere kommunale bestyrelser i forening.

§ 23 h, stk. 2. Indflydelseskravet i stk. 1 anses for opfyldt, hvis bestyrelsen i en virksomhed som nævnt i stk. 1, der drives i andelsselskabsform, udpeges af et repræsentantskab, der er valgt af andelshaverne i forsyningsområdet. Det samme gælder for en virksomhed som nævnt i stk. 1, der drives som en selvejende institution eller i foreningsform, hvis bestyrelsen udpeges af repræsentanter, der er valgt af en eller flere kommunale bestyrelser i forsyningsområdet, af en flerhed af forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, eller af sådanne kommunale bestyrelser og forbrugere i forening. Det samme gælder for et kommunalt anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp.”

”§ 23 k, stk. 1. Vedtægterne for en virksomhed, der ejer anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, skal indeholde nærmere bestemmelser, der sikrer gennemførelsen af §§ 23 h-j.

§ 23 k, stk. 2. I tilfælde af uenighed mellem forbruger og virksomhed om, hvorvidt vedtægterne opfylder de i stk. 1 anførte krav, kan sagen af parterne indbringes for Energitilsynet.”

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 10 af 14

Af forarbejderne til varmemforsyningslovens § 21, stk. 6 (forslag nr. 246 til Lov om ændring af lov om varmemforsyning og lov om elforsyning, fremsat den 18. marts 1992, og vedtaget som lov nr. 327 af 14. maj 1992) fremgår:

”Lovforslaget har til formål at sikre Gas- og Varmeprisudvalget og Elprisudvalget hjemmel til at kunne gribe ind i forhold til vedtægter i forbrugerejede forsyningsvirksomheder med henblik på at sikre en ligelig indflydelse for forskellige grupper af forbrugere.

Forslaget skal ses på baggrund af, at Konkurrenceankenævnet ved en kendelse af 20. september 1990 ophævede et pålæg af 5. september 1989 fra Gas- og Varmeprisudvalget om udformning af vedtægterne i et forbrugerejet fjernvarmeværk.

Kendelsen fastslog, at der ikke i den gældende lov om varmemforsyning er hjemmel for Gas- og Varmeprisudvalget til at kunne gribe ind i forhold til den type af vedtægtsbestemmelser.

Kendelsen betyder, at forbrugerne er afskåret fra klagemuligheder i forhold til vedtægtsbestemmelser, som indebærer, at forskellige forbrugergruppers indflydelse ikke står i rimeligt forhold til det faktiske antal forbrugere og det faktiske varmekonsum.

Problemet har typisk bestået i, at vedtægterne har fastlagt en stemme pr. tilsluttet andelshaver. Herved opstod i praksis betydelige skævheder i indflydelsen, hvor større bebyggelser, der er kollektivt tilsluttet (udlejningsbyggerier eller ejerlejlighedsforeninger m.v.), kun har haft en ringe indflydelse, som ikke modsvarer det faktiske antal husstande i de pågældende byggerier. Brugerindflydelsen bør i rimeligt omfang afspejle antallet af forbrugere og det faktiske energikonsum.

Med den betydelige grad af parallelitet, som findes på varmekonsums- og elforsyningsområdet, fastlægges hjemlen både for Gas- og Varmeprisudvalget og Elprisudvalget.

Lovforslaget sikrer den nødvendige hjemmel for prisudvalgene til at kunne gribe ind, når gældende vedtægter ikke sikrer forskellige grupper af forbrugere en ligelig indflydelse på linje med de bestemmelser, som gælder for priser og forskellige andre leveringsbetingelser. ”

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 11 af 14

Energiklagenævnets bemærkninger

Indledningsvis må Energiklagenævnet konstatere, at hverken Energitilsynet eller Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. har kommenteret klagerens anbringender. Som sagen foreligger for nævnet, kan det ikke antages at indebære, at de er enige i klagerens anbringender.

Den manglende reaktion har imidlertid betydet, at Energiklagenævnet selvstændigt har måttet foretage en vurdering af sagen.

Gebyr for fravalg af fjernaflæsning

Ud fra sagens dokumenter lægger Energiklagenævnet til grund, at

- fjernaflæsning foregår ved, at fjernvarmeaflæseren forsynes med en telefonforbindelse, så forbruget kan aflæses automatisk ved et signal hos fjernvarmeværket
- fjernaflæseren 1 gang månedligt ringer fjernvarmeværket op på et såkaldt grønt telefonnummer uden telefonsamtaleomkostninger for forbrugerens; opringningen varer omtrent 20 sekunder;
- fjernvarmeværket opkræver et gebyr på 40 kr. excl. moms for fravalg af fjernaflæsning; beløbet pålignes årsopgørelsen;
- der foretages selvaflæsning 3 gange årligt;
- fjernvarmeværket har oplyst, at gebyret skal dække omkostningerne ved udsendelse af selvaflæsningskort.

Udgangspunktet for bedømmelsen af Brøndby Fjernvarme's aflæsningspraksis må være nutidens krav til forbrugervenlighed og benyttelse af moderne planlægnings- og kommunikationsværktøjer. Det indebærer, at virksomheder såsom Brøndby Fjernvarme har adgang til at indføre ny teknologi, medmindre

der er sikre holdepunkter for, at farer og ulemper er større end de samlede fordele for virksomheden.

Energiklagenævnet kan tilslutte sig, at gebyrer skal være omkostningsmæssigt bestemt, og at de skal fremgå af forsyningsselskabets leveringsbestemmelser. Nævnet bemærker også, at gebyrerne skal anmeldes rettidigt til Energitilsynets register efter varmemforsyningslovens § 20 a, og at anmeldelsespligten er sanktioneret med civilretlig ugyldighed, jf. lovens § 21, stk. 3.

Nævnet finder ikke grundlag for at sætte spørgsmålstegn ved, at Brøndby Fjernvarmes fjernaflæsningsautomatik indebærer en række fordele for selskabet, som også kommer kunderne til gavn. På sigt er det blandt andet tilfældet i form af lavere omkostninger, der kanaliseres ud til forbrugerne i form af lavere tariffer for fjernvarme. Dertil kommer fordelene ved nøjagtigere kontrol af kundernes forbrug.

Nævnet bemærker videre, at Brøndby Fjernvarme har givet sine kunder valgmuligheden mellem selv- og fjernaflæsning.

Efter nævnets opfattelse må det være rimeligt overfor det flertal af forbrugere, der vælger den i fjernvarmeværkets område ordinære fjernaflæsningsform, at de ikke belastes af omkostninger fra forbrugere, der vælger en administrations- og omkostningstungere selvaflæsningsform.

Energiklagenævnet henviser herved også til de talrige forbrugerproblemer, som fremgår af Energitilsynets og Energiklagenævnets behandlinger af en række sager vedrørende selvaflæsning. Det kan bl.a. dreje sig om for sen eller manglende modtagelse af selvaflæsningskort, forkert udfyldning, forskelle mellem det reelle forbrug og det af forbrugeren og selskabet skønnede, samt en række problematikker om restanceinddrivelse og inkasso-fremgangsmåder, som har haft sin baggrund i selvaflæsning. Energiklagenævnet bemærker, at disse sagers fælles baggrund bestod i, at der alene var selskabets øvrige kunder til at finansiere selskabets tab på kunder.

På denne baggrund tilslutter Energiklagenævnet sig, at Brøndby Fjernvarme har indført den i sagen omhandlede aflæsningsform.

Under forudsætning af det ovenfor anførte om omkostningsbestemthed, anmeldelse og hjemmel i leveringsbestemmelserne, finder Energiklagenævnet det ikke urimeligt, at fjernvarmeværket pålægger gebyr på 40 kr. excl. moms til forbrugere, der ikke ønsker at gøre brug af fjernaflæsning, men fortsat vælger selvaflæsning med indsendelse af selvaflæsningskort.

Afgivning af stemme ved fuldmagt

Da den kompetence til at føre tilsyn med vedtægtsbestemmelser, som Energitilsynet ifølge den påklagede afgørelse finder at have, hviler på varmemforsy-

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 12 af 14

ningslovens § 21, stk. 6, burde tilsynet have anført denne bestemmelse ved siden af § 21, stk. 4, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1. Denne mangel ved afgørelsen er dog ikke af en sådan alvorlighed, at afgørelsens gyldighed derved påvirkes.

Energiklagenævnet finder, at Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. i denne sag må anses for en "forbrugerejet forsyningsvirksomhed", jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 6.

Klageren er uenig i den begrænsning af fuldmagtsadgangen, som fjernvarmeværkets generalforsamling foretog i 1999.

Varmeforsyningslovens ordlyd regulerer ikke fuldmægtiges stemmerettigheder i fjernvarmeselskaber.

Under henvisning til forarbejderne til varmforsyningslovens § 21, stk. 6, finder Energiklagenævnet, at denne bestemmelse giver myndighederne hjemmel til at gribe ind, når vedtægterne forhindrer forskellige grupper af forbrugere ligelig indflydelse, herunder hensynet til at sikre forholdsmæssig indflydelse for større, kollektivt tilsluttede bebyggelser, der modsvarer det faktiske antal husstande.

Denne sag vedrører ikke forholdet mellem grupper af forbrugere, men derimod forholdet mellem fremmødende og ikke-fremmødende andelshavere på generalforsamlingen.

Lovens § 21, stk. 6, kan derfor ikke benyttes til at afgøre klagepunktet angående fuldmagt.

Energiklagenævnet har derpå overvejet, om § 21, stk. 4, alene giver tilsynet beføjelse til at tage stilling til klagerens påstand.

Varmeforsyningslovens § 21, stk. 4, giver Energitilsynet tilsynsmyndighed over tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser.

Energiklagenævnet finder, at "andre betingelser" ikke kan udstrækkes til at indebære tilsynsbeføjelse i forbindelse med uoverensstemmelser mellem andelshavere internt, herunder anfægtelse af resultater af en afstemning på generalforsamlingen.

Energiklagenævnet konstaterer derfor, at spørgsmålet om stemmeafgivning ved fuldmagt er ikke reguleret af varmforsyningsloven. Det er dermed overladt til afgørelse i henhold til selskabsrettens almindelige regler, dvs. vedtægterne, eftersom der ikke findes en andelsselskabslov.

24. juni 2004

J.nr.: 21-36

Eksp.nr.: 15969

TAT

Side 13 af 14

Energitilsynet har dermed ikke kompetence til at tage stilling til, om Brøndby Fjernvarme kan begrænse antallet af fuldmagter til to pr. andelshaver. Generalforsamlingens vedtagelse kan derfor alene anfægtes for domstolene. Tilsynet har derfor med rette undladt at tage stilling til fjernvarmeselskabets vedtægter.

Af denne grund ophæves den del af den påklagede afgørelse, der vedrører afgivning af stemme ved fuldmagt.

Den juridiske virkning af ophævelsen er, at afgørelsen må anses for ikke-truffet. Der er dermed hverken truffet afgørelse for eller imod klagerens anbringender overfor fjernvarmeselskabet vedrørende stemmeafgivning ved fuldmagt, idet dette er et anliggende for domstolene.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 10. juni 2002 stadfæstes for så vidt angår gebyr for fjernaflæsning, men ophæves for så vidt angår afgivning af stemme ved fuldmagt.

Afgørelsen er truffet efter § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 om varmforsyning med senere ændringer.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 24. juni 2004.

Afgørelsen er sendt til [...], Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. og Energitilsynet.

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnshoved

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig

24. juni 2004
J.nr.: 21-36
Eksp.nr.: 15969
TAT

Side 14 af 14